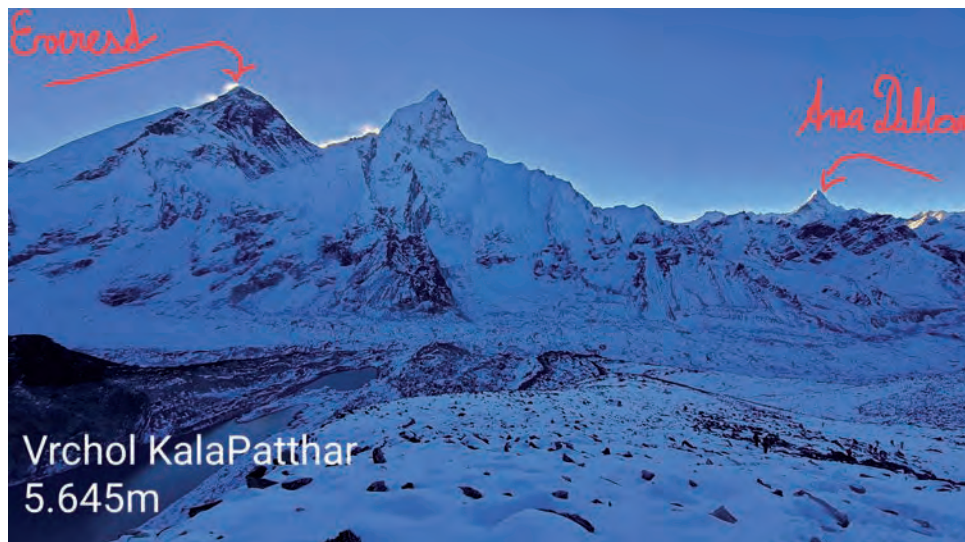

ZE ŠTĚPÁNKOVIC DO HIMALÁJÍ

„Na svoji poslední návštěvu Nepálu vezmu celou rodinu...“, řekl Miky (68) někdy ve 2019, kdy slovo covid neznal snad ještě nikdo. „Uděláme trek tak na 2-3 týdny z Namche až k Everestu... a pak spolu vylezeme Ama Dablam“ dodává. Mikyho možná pamatujete jako toho týpka, co těsně pod vrcholem Jungfrau ve cca 4.500m musel unbedingt smolit. Asi vypadám dost vyjeveně, protože hned dodává „Je to nejhezčí hora planety a chodím okolo ní celých 30let“. Mi se však honí hlavou technicky složitý výstup a v té době neúspěšný pokus Honzy „Trávy“ Trávníčka, jednoho z nejčeských horo borců vůbec, který to s týmem musel ukončit kvůli obtížím v C1 (1. výškový tábor nad BaseCampem). A to nejtěžší horu K2 vyběhl skoro bez zastávky a tak si radostně uprostřed Káthmándú otevřel českou hospodu. Ale o tom později.

„Ajémsori, ale vaše covid dokumenty nejsou ok, odlet impossible“. Píše se říjen 2021 a to je přesně ta věta na letišti v Krakově, po které všechno ztichne, ztmavne a ručička tlakoměru vyskočí do polohy „Věil tě trefí šlak“. Covid je prostě parchant. Měsíce papírování s Nepálem, povolení k výstupu, trénink, očkování, vyšetření atd. Od pohledu milému poďobanému brejlovci za přepážkou se rázem na čele objevuje nápis: „Zabít Krtka“. Trochu mě štve, že následný koktejl telefonátů na druhou stranu světa dochucený litrem slivovice, photoshotem v telefonu a českým uměním, dát skoro v každé situaci někomu do dršťky, někdo netočil. „Jamalalicha? Jamalalicha! Jamalalicha i paprťála, džalala, džalala a i paprťála...patláma, patláma, zamaz piskurty... žbrluch! Aneb dále už jen samé sociální jistoty a pozitiva typu razítka, lpanák, otisky prstů, 2. paňak, celnice, ňáci paňáci, nadváha bagáže asi 100kilo, už zase pánešcii, očkování, testy, razítka...Papašánci, otisky prstů A? „Wingárdium Leviosa, neéé leviusáá.“ O 20 hodin později v 50stupňovém Káthmándú vystupuje 7mičlenná profesionální skupina českých horolezců. Ty skupino.

Miloš – 6x pokus o Everest. Naposledy 2018 otočila 40m pod vrcholem, tep v klidu 51-55. David + Libor – borci, co měsíc před odletem dali B7 za 16hodin. S cigaretou, na pohodu. Libor je každoranní odborník na : „vydechni špatný vzduch“, podle metody: „špatný vzduch je na pytel“. Miky ml. + Roman – vysmátí synové

Miloša s tepem 50. Inteligentní humor, který ti dojde až po pár vteřinách, co jsi za osla. Vnučka Marcelka – B7 za 19. Lékařka výpravy, co každý den ráno všem měří tlak, tep a saturaci krve a pečlivě zapisuje. Já – 2měsíční prázdninové typické prajzské grillpivobravkožraní, bodyguard výpravy, 105kilo, tep 80. No hlavně, že jsme si všichni sedli. Společnost je prostě libová.

V Káthmándú žije přes 6milionů lidí, odpadky se hází na ulici, kanalizace skoro neexistuje, rozvody elektra připomínají ze střechy upadnuší kastrol právě uvařených tlustých černých špaget. Thamel – minicentrum těch nejuzších uliček plných těch nejlepších kopií světových sportovních značek. Jsou tady 3 super věci. Za prvé veškeré vybavení na 6týdenní expedici tady lze sehnat od trenek po nejtěžší expediční přefovky/spacáky za 10% ceny než v EU. Prostě blbost cokoliv v EU kupovat (krom maček, řekl bych). Přes noc vám vyšijou třeba „Mammut“ na všechno, co si usmyslíte. Za druhé jsou tady všichni nahulení a na každém kroku vám nabízí haš. A hlavně za třetí Honza „Tráva“ tady má českou hospodu ☺. Jen to vědomí, že se máte kam schovat, je boží. O pomoci, poradách a psychopohodě před/po nemluvě.

V každém případě má Káthmándú ohromné kouzlo, které si nás hned získalo. Tohle město má pohlcující atmosféru a cítíme se tady zvláště příjemně. Není moc prostor se rozepisovat o Ktm, ale Pašupatináth je to místo, které člověku nedá spát. Fotku tady raději nedám, ale jde o 10-15 velkých kamenných oltářů na břehu řeky uprostřed města. Rodiny tady posvátně omývají své mrtvé,

aby na ně vzápětí navrhli polena a několik hodin sledovali, jak tělo pohlcují plameny. Zuhelnatělé pozůstatky potom shrnují do řeky monstrózním hrebalem. Nezávisle na tom, pár metrů po proudu, lidé perou prádlo, vyvěrá nějaká ta roupa a dále probíhá nějaká ta očistná posvátná koupel. Běžný rituál xkrát denně. Při průchodu městem vidíme podobné ohně i jinde, někdy prostě rodina nemá na tak posvátné místo dostatek peněz. Ktm je opravdu velké město. Ráno nás čeká odlet na jedno z nejnebezpečnějších letišť na světě v Lukle. Chvilu před spaním tak tajně trávíme na střeše 10patrového hotelu a testujeme místní „tabák“, co v temné uličce sehnal Miky. No, po pár minutách pořad nikdo nemá pocit, že by byl Létající Čestmír. Tak si dáme slivku a scházíme spát. Beztak nám prodali sušené Jačí hofno.

Po ranním adrenalin chaosu na letišti, který připomínal WallStreet před krachem, mi 30minutový let do Lukly nepřišel až tak hustý. Staré letadlo velikosti dodávky přistává do kopce na ultrakrátkou runway uprostřed Himalájí. Pilot je prostě borec. Borci se samopaly potom už tak ne. Všechno musí jít hrozně rychle. Letadla se tady můžou točit jen brzy ráno. Později hrozí střety s orly. Jako před pár lety, kdy tak nešťastně bohužel spadlo 19lidí. Čest jejich památce! Naneštěstí ta jistota tady prostě není. Naposledy před 2mi lety. Fráze „Co se má stát, se stane“, člověku moc tady nepřidá.

„Tak a kostky jsou vrženy,“ říká Miloš u nepálského čaje při pohledu na odlétající letadlo. Motory na plno, noha na brzdě. Těsně před totálním rozpadnutím maslostroja pilot brzdu uvolní a už se valí z kopce. Všichni čumíme, jestli se stihne před pádem z hory odlepit od země. Povedlo se. Radostně oslavujeme schopnosti pilota domácím frťanem. Portéři mizí v zatáčce s desítkami kil našeho vybavení směr IslandPeak a AmaDablam. Všude je potřeba něco jiného. Marcelka trvá na výchozím měření před startem. Ve výšce bezmála 3.000m všichni saturace nad 90, tep pod 70. Akorát u mě je tomu naopak, ach jo. No, můj standardní vývoj jako vždycky, říkám si. Těžko se to vysvětluje, sám o sobě pochybuju. Jako vždycky. Slivka to každopádně jistí. Bereme si cca 10kg baťohy s vybavením na trek a vyrážíme se 14dnů 150km aklimatizovat.

Lukla 2.846m- Phanding 2.610m – Namche 3.440m – Pangboche 3.985m – Pheriche 4.371m – Lobuche 4.940m – GorakShep 5.164m – vrchol KalaPatthar 5.645m! - Gorak Shep – Dingboche 4.410m – Chuckung 4.730m – baseCamp IslandPeak – vrchol IslandPeak 6.160m! – Pangboche – AmaDablam Base Camp.

Je toho strašně moc, co psát. Prostě co den, to osada, to noc, to nějaký příběh. Největší příběh teď ovšem píše covid. Všude jsme skoro úplně sami a podle toho se k nám chovají. „Sherpa Stew plís“ po všech nudelnzuppe ze sáčku si většinou objednáme tento typ polévky. Dělá se totiž pokaždé čerstvá v kastrolu na plotně, alá co dům dal. Děda by to nazval Ajntopf. Je v tom všechno,

hlavně kobzole. Maso za příplatek. Všechny osady žijí z podstatné části z turismu. Tedy ubytování, vaření a nošení vybavení. Toto je tady jejich život. Ubytovaní je v „Lodge=lodžích“. Jde o 1-2patrové budovy s kamenným obvodem a dřevěným vnitřkem. Uvnitř není rozvod topení ani vody. Zevnitř jsou stěny polepené kobercem. Spí se v péřovkách. Zajímavé je, že opracování 1 kamene do obvodové stěny trvá kameníkovi majzlíkem 1 den. Velké kameny klupe klidně dny 3. Za den si kameník vydělá cca 200kč. Člověk si tady na každém kroku uvědomí, jak těžké je tady žít, ať člověk nosí vybavení, obdělává polo nebo se stará o jaky. Např. když mi malá holka prosebně bere rozpitou láhev čisté vody z ruky nebo projde odhadem 15letý kluk s 60kily na zádech. V pantoflích. Takových je tady mraky. Sem tam to člověku prostě nedá a podá pár dolarů nebo rupií. Spíš je problém se držet a nedat to každému. Život v Evropě jim snad nelze ani popsat a člověku se chce brečet.

Namche Bazaar je největší „město“ na treku a každý pátek se tady sejdou osadníci, zemědělci a pastevci z širokého okolí. Prostě Bazaar. Je libo nasekaného Jaka s pytlek brambor? Žádný problém. Zabíjačky tady probíhají v přímém přenosu. Ostatní Jaci na to musí čumět. Po pravdě, my čumíme taky. Hlavně na ty čumící ostatní Jaky. Nedivím se, že je „Tráva“ vegoš. Jací steak je pro místní téměř nedostupný. Jde o 200kč, tedy jejich celodenní plat. V Pheriche je pak symbolický památník se jmény všech, kdo se odsud domů již nevrátili. Nebo v Gorak Shepu měl sir Edmund Hillary svůj základní tábor se 70 sherpy, když jako první s Tenzingem zdolal Everest. Na každém kroku tady dýchne nějaký příběh nebo si člověk zatočí malovaným památníkem, což je obdoba našich Božích Muk. Akorát tady je jich násobně víc.

Celý společný trek po více než 2 týdnech ukončujeme v Pangboche. Děcka jdou směr Lukla. Zbylo po nich trochu smutno a prázdno. S Milošem vyrážíme směr Ama Dablam BaseCamp.

A na vrchol Ama Dablam 6.812m

„Tak Miloš a je to tady...“ docházíme do BaseCampu 4.600m zrovna v momentě, kdy vrtulník někoho zachraňuje v C3 6.400m (poslední Camp cca 400m pod vrcholem). „10tis usd a rovnou do Káthmándú“ hlásí náš šerpa. Že prý kvůli vyčerpání to stejně pokryje pojistka, tak co. Přesto, že tohle je snad ten nejhezčí basecamp na světě, úvod je tedy příšerný.

Haj, Ājem Čooaloang“ slyšíme navíc za námi. Otáčíme se na mladého kluka, co se pomalu blíží. „Tak Džiri (to jako na mě), this is your sherpa na výstup“. Koukám nevěřičně na našeho Sherpu Dawa, který nás provází 3 týdny přes půl Himaláji. Byl 9x na vrcholu Everestu, 4x na Amáči a ke zdolání všech 14 8tícovek mu chybí asi 5. Prostě borec jak cyp, s jehož pomocí jsem při výstupu tak trochu počítal. No tak mi vysvětlil, že půjde na laně s Mikym a já s Čoem. Tak jsem si borce přejmenoval podle oblíbeného seriálu Mentalista, bo Tsewang [Čooaloang] je kujna dlouhá. Každopádně můj 3 týdny pracně shazovaný tep byl v ten moment asi na 200. To nejzajímavější však mělo teprve přijít.

Slivka došla a tak jsme s Milošem plynule přešli na místní KukriRum. Po pravdě není špatný a s colou se na něm dá chvilku přežít. Prý zraje 8 měsíců v nepálském dubu. Těžko říct, ale v pale se točilo trochu víc než po hulení jačího hovna. Po 2 dnech (naštěstí pouze po dvou) čekání na počasí s Kukri je zrovna dobrý moment se Čoa zeptat, co vlastně normálně dělá. Je to moc velký sympoš, ale na Amáči nebyl nikdy. Vlastně nikdy nebyl nad 6.000m! Wtf ??! „Miloš, chce to hodně Kukri rumu...“ Dopusud vodil pouze treky podobné tomu, co jsme šli s Mikyho rodinou. Dobrá zpráva je, že tohle je součástí jeho zkoušek na Sherpu 1. třídy, takže mu jde vcelku zásadně o budoucnost. A potom trochu o život. „Hermionie, měla by sis srovnat priority“. No nic, prostě počítám s tím, že se bude snažit se přetřhnout, aby dosáhl vrcholu a zároveň se vrátil zpět. Výstup na Ama Dablam má mezi šerpy dost váhu a srovnává se s výstupem na 8tísícovky. Čoovi tak stačí k získání licence a smlouvy s některou z významných místních agentur.

Ráno měřím tep 57, saturace 91, což v bezmála 5.000m není úplně špatný. Dnes je totiž výjimečný den. Do BC přichází místní Lama a dopoledne provádí obřady „Puja – Púdža“. Má to svoji atmosféru. Lama zapálí ohně na úpatí a vzletně hoře zpívá budhistické texty. Ostatní se klaníme, házíme rýži na připravený oltář a každý sám si čelem k hoře v duchu ujasňuje, co si přejeme ze všeho nejvíc. Bez promluvy k duchu hory, jeho uctění dary a posvěcení bot, lan a dalšího vybavení se nemůžeme z BC ani hnout. Odpoledne plánujeme výstup. Lama říkal, že hora nás přijme a počasí vypadá na 4 dny vcelku příznivě. Díky super aklimatizaci z treku plánujeme rychlostní výstup. 4dny tam i zpět.. U počasí tady člověk totiž nikdy neví. 1. den BC 4.600m – C1 5.600m. Jde o fyzicky dost náročný den s pofiderním spaním na skále. 2.den C1-C2 (Orlí hnízdo

5.900m). Jde o technicky nejtěžší část výstupu. Skalní lezení 6+. 3.den Po spaní/nespaní na skále o půlnoci z C2 rovnou na vrchol a zpět. Summit day tak na 12-16hodin 1.000 výškových metrů z čehož 900 je na laně a závěrečných 600 na dost kolmé stěně. To je plán.

Celý výstup a sestup by zabral samostatnou kapitolu, stalo se toho abnormálně hodně. Pád do trhliny, vytrhané sněhové kotvy z vrcholové stěny, ulitlá slaňovací osma, můj sólo sestup atd. Každopádně následující den se nám opravdu podařilo vyjít. Do C1 jsme po celodenním výstupu došli, co noha nohu mine. Závěr je už na lanech. 2. den se nám první hodiny dost točilo v pale. Naštěstí při nástupu pod YellowTower 6+ už to bylo relativně ok a podařilo se nám vyšplhat a dosáhnout C2 – Orlí hnízdo. Jde o skalnatý špičatý předvrcholek, kde se vlezle jen pár lidí. V noci v -20 tak vyrážíme na vrchol. Bohužel se Mikymu obnovil točák a nestabilita, tak to těsně pod C3 raději otočil. Nám s Čoem trval výstup celkových cca 11 hodin a v poledne jsme tak stáli na vrcholu. Výhled z AmaDablam se v literatuře popisuje jako nepopsatelný rozhled na celé Himaláje. Je to tak, nicméně, neměli jsme tam už moc času. Guslik se párkrát rozhlédl, otevřel jsem opět úplně zmrzlý šampus, udělali jsme pár fotek a valili jsme zpátky do stěny. To jsme ještě netušili, že ji borec těsně před námi za pár minut celou serve a já skončím v trhlíně. No nic, do C2 jsem po pár hodinách slanič sám a Čo dorazil až za další hodku, dvě.

Za výrazné podpory Kukri jsme s Mikym po dalším týdnu dorazili do Lukly a následně strávili výjimečné chvíle v hospodě u Trávy v Thamelu. Nepál je nádherný a Štěpánkovice na vrcholu AmaDablam byly. Na Zdraví ☺

Jiří Stareček, www.jiri-starecek.cz

